

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 10' ΑΙΩΝΟΣ

ΥΠΟ

ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ

[Τόμος 3.—'Αθήνησιν.—'Εκδότης Γ. Καδόνης.]

“Ὅσον καὶ ἂν εἶναι δυσάρεστον, καὶ εἶναι βεβαίως, πρέπει ἐν τούτοις νὰ ῥηθῆ, ὅτι τὸ βιβλιογραφικὸν δελτίον, τὸ μέλλον νὰ ἀναγράψῃ τὰ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ βασιλείου ἐκδοθέντα Ἑλληνικὰ βιβλία, ἔσται πάντῃ ἰσχνὸν ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, ἐν ᾧ θὰ περιληφθῶσι τὰ ἄξια λόγου καὶ ὕψους, οὐ μὴν ἀλλὰ, καὶ ἐθνικῶς καὶ γενικῶς χρησίμου περιεχομένου βιβλία. Ἐνδέχεται ἢ ἀδιαφορία τῶν ἀναγεννηθέντων Ἑλλήνων περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν διαφερόντων ἀναγνωσμάτων, νὰ ἐπιπράσῃ πῶς τοὺς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ βασιλείου συγγραφεῖς, καὶ αἱ μεγάλοι τῆς ἐκδόσεως δυσχέρεια, αἱ πολλάκις ἀκαταμαχῆτως ἀνυπερβλήτοι, νὰ κατέστησαν βαρύτερον ἔτι τὸν φιλολογικὸν ἄνκον τῶν ἐπαίωντων. Σημειῶν ἀπλῶς τὰ φαινόμενα ἀντιπαρέρχομαι τὰς αἰτίας, ἀρῶ ἄλλως τε, εὐτυχεστέρα τις ῥοπή περὶ τὴν συγγραφὴν καὶ ἐκδοσὶν ἐμβριθῶν βιβλίων, κῶπων καὶ μελετῶν προϊόντων, ἄρχεται παρατηρούμενη. Τῆς ῥοπῆς ταύτης, καὶ τῆς φιλοτιμίας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς «Ἐστίας» κ. Καδόνης, πρὸς ὃν καὶ ἄλλας χρησιμωτάτας ἐκδόσεις ὀφείλει ἡ ἄρτι πλουτιζομένη πενιχρὰ ὅλως νεοελληνικὴ φιλολογία, προῖον εἶναι καὶ τὸ ἀνά χειρας σύγγραμμα. Ἱστορίαν τοῦ 10' αἰῶνος, παρέχουσαν εἰς τὸν ἀναγνώστην διηκριβωμένην εἰκόνα τῶν μεγάλων γεγονότων τῶν ἐκτυλιχθέντων κατὰ τὴν ἐκατονταετῆ περίοδον τὴν μέλλουσαν φαινωδῶς νὰ ἐπιζήσῃ ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ «Δέκατος Ἐνατος Αἰὼν», δὲν εἶχομεν οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ ἐθνικῇ γλώσσῃ πολιτογραφηθεῖσαν. Τὸ δυσχερὲς ἔργον ἀνέλαθεν ὁ κ. Παῦλος Καρολίδης, συγγραψάς τρίτομον τοιαύτην, ἐὰν δὲ ἐπέτυχεν ἢ οὐ ἐν τῷ ἐργῶδι ἐγχειρήματι, ἀποδεικνύει ἔτι ἢ εἰς τὴν πανεπιστημιακὴν καθήγεσιν κλησὶς τοῦ ἀνδρός, ἣτις πρόκειται τὸ γέρας, γέρας ἐπιζηλώτατον καὶ τίμιον τῶν ἔρευθῶν, τῶν συγγραμμάτων, τῶν μελετῶν καὶ τῶν κῶπων αὐτοῦ. Ἡ Ἱστορία τοῦ 10' αἰῶνος, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ ὀρμωμένη, ἐξικνεῖται ὅτε μὲν ἐν σαφεῖ συντομίᾳ, καὶ ἄλλοτε ἐν λελογισμένη ἀναλύσει, ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἡμῶν ἡμερῶν, ὅτε τὸ ἀνατολικὸν καθεστὼς τοιαύτας σοδαράς, κατόπιν τοῦ Ῥωσοτουρκικοῦ πολέμου, ὑπέστη ἀλλοιώσεις. Νοεῖται ὅτι ἀπολύτως ἀδύνατον τυγχάνει ἡμῖν νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τοὺς ἱστορικοὺς δαιδάλους τῶν πολυωνύμων γεγονότων, ἀφ' ὧν βρῖθῃ ἡ χρονικὴ αὕτη περίοδος, καὶ νὰ παράσχωμεν τῷ ἀναγνώστῃ λεπτομερῆ εἰκόνα καὶ ἀναγραφὴν τῶν κεφαλαίων περὶ ἃ διατρίβει. Θὰ εἴπωμεν ἐν τούτοις ὅτι ὁ πρῶτος τόμος τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ὑπὲρ ἐπτακοσίας περιλαμβάνων σελίδας, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Βουρβόνων, ἄπτεται τῆς Βιενναίας συνόδου καὶ τῶν πρὸς τὴν φερώνυμον συνθήκην συναφῶν, θίγει τὴν Ἱερὰν Συμμαχίαν, τὴν καθολικὴν κατὰστασιν τῆς Εὐρώπης μετὰ τὸ 1815, καὶ ἀπὸ τῆς γενικῆς εἰκόνης ἢ γραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ ἔρευθῆ τὴν εἰδικὴν κατὰστασιν τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Ἰσπανίας κατὰ χρονικὰ διαστήματα κυμαινόμενα ὅτε μὲν εἰς δεκαετεῖς περιόδους καὶ ἄλλοτε εἰς δεκαπενταετεῖς. Οἱ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνες τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἰσπανικῶν ἀποικιῶν, τὰ ἀπὸ τοῦ 1815 ἄχρι τοῦ 1830 λαβόντα χώραν ἐν Πορτογαλίᾳ καὶ

Βρασίλιᾳ, ἢ κατὰστασις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἢ κατὰστασις τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ 1821 ἄχρι τοῦ 1827, ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα θέσις τῶν πραγμάτων μετὰ ἐρεύνης τῆς καταστάσεως προγενεστέρων τινῶν ἐτῶν τῆς Γερμανίας καὶ Ἀγγλίας, θίγονται, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐμπεριστατωμένως, ἢ ὀμαλῶς δὲ καὶ εὐλήπτως χωροῦσα ἱστορικὴ ἀφήγησις ἀνέρχεται πρὸς τὸν Τσάρον Ἀλέξανδρον τὸν Α', ἀφ' οὗ, ὡς ἀπὸ πηγῆς, ἐξελαύνει ἢ νεωτέρα ἱστορία τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος (1800—1821), ὅπως, λήγοντος τοῦ πρώτου τόμου, λήξῃ καὶ αὕτη ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 10' αἰῶνος ἄχρι τοῦ 1821. Ὁ δεύτερος τόμος, περὶ τὰς ὀκτακοσίας περιλαμβάνων σελίδας, ἀναλίσκεται ὅλος περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἄχρι τῆς συνθήκης τῆς Ἀδριανουπόλεως, τῆς καθιερωσάσης ὀριστικῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς χώρας. Καθῆκον εἶχέ τις νὰ ἐνδιατρίψῃ εἰδικώτερον περὶ τὴν ἔρευθῶν τοῦ τόμου τούτου. Ὁ ἀναγνώστης ὅμως, συνειδῶς εὐνόητους τινὰς δυσχερείας, θὰ ἐπιτρέψῃ ν' ἀντιπαρέλθῃ τις, ἀρκούμενος εἰς τὴν ἐνδεικτικὴν μνησίαν τῶν σελίδων τούτων, αἵτινες εἰσὶν αἱ νεώταται πασῶν τῶν γραφειῶν ἐπὶ τοῦ θέματος, καὶ αἵτινες, λόγῳ τῆς ὕλης κέκληται νὰ ἀναλύσῃ εἰς ῥαχδαίαις καὶ ἀλλεπαλλήλους συγκινήσεις τὴν ψυχὴν, ὅτε μὲν ἐν ἐξάρσει ὀρμώσαν εἰς ἐνθουσιώδη ἐκχειλίζουσαν ὀρμὴν, ὅτε δέ, εἰς τὰς ἡμέρας τῶν συμφορῶν, καταβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἄλγους καὶ τῆς ἀποθαρρύνσεως, ὡσεὶ ἂν ἴστατό τις αὐτόπτης μάρτυς τῶν σκηνῶν καὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς τραγωδίας τῆς οὐτωσί, ἔστω καὶ ἀτελῶς, ἐν εὐτυχῇ ὅμως καὶ εὐέλπιδι οἰωνῷ περατωθείσης. Ὁ τρίτος τόμος πολυσελίδος ὅσον καὶ οἱ δύο προγενέστεροι, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου (1830) χωρεῖ δὲ ἄχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν θίγων, ἐν ἐρευνητικῇ μελέτῃ ὅτε μὲν συνοπτικῇ καὶ ἄλλοτε μακροτέρᾳ, τὰ γεγονότα πάντα τὰ ἐκτυλιχθέντα ἀπὸ τοῦ 1830 ἄχρι σήμερον. Οἱ πόλεμοι, οἱ κατὰ τὴν ἐκατονταετῆ ταύτην περίοδον ἐκραγέντες μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, οἱ πολιτευταί, οἱ στρατηλάται καὶ οἱ ναύαρχοι, οἱ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν διακριθέντες, ἀνευρίσκουσι τοὺς χαρακτηρισμοὺς αὐτῶν, ὡς καὶ πᾶν γεγονός ὀσιωδῶς ἀλλοιώσαν ἢ ἐπηρεάσαν γενικώτερον ἢ εἰδικώτερον τὴν κατὰστασιν, ἀπὸ ἀπόψεως διεθνοῦς κρινομένην, ἢ εἰδικῶς ἐσωτερικῆς. Ὁ αὐτὸς χαρακτηρισμὸς ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ τῶν ἀφανῶν ἐκείνων προσώπων, ἄτινα, οὐχὶ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τεταγμένα, ἐκράτησαν ὅμως τοὺς μίτους τῆς διπλωματίας διὰ τῆς πανουργίας ἢ εὐθύτητος αὐτῶν, πάντοτε ὅμως διὰ τῆς δεξιότητος, ἡμβλυναν ἢ ἐπέβρωσαν τὰ κτυπήματα, ἐπηρεάσαν δὲ τὴν διάνοικον ἡγεμονίαν καὶ ὑπουργῶν παρασκευάσαντα αἰματηρὰς ἢ ἀναμύκτους λύσεις. Δὲν πρέπει νὰ παρίδω τὴν ἐν ἰδίῳ προεκδοθέντι τόμῳ ἀξιοσημειώτων εἰσαγωγῆν τοῦ κ. Καρολίδου εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ 10' αἰῶνος, ἣς τὴν ἀναγνώσιν, καὶ κεχωρισμένως ἔτι, συνίστημι πεποιθῶτως. Ἄνευ ἐνδοιασμοῦ δύναται τις νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς τριτοῦ καὶ ἄξιας λόγου ἱστορίας ταύτης. Προῖον εἰς συνειδητὴν μελέτην καὶ μόχθων ἀργαλέων, παρουσιάζει τοῦ ὕφους τὴν σαφήνειαν καὶ τὴν ψυχρὰν τῶν γεγονότων ἐπισκόπησιν. Δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ ἐν τούτῳ καὶ ἡ φιλοτιμία πρὸθεσις τοῦ ἐκδότου, ἀποδυσθέντος εἰς ἐπιχείρησιν, ἣτις, κατὰ τοῦτο μόνον κρίνεται ὡς τολμηρὰ, καθῶσον ἀπῆρθε τὴν διάθεσιν μεγάλων κεφαλαίων χρησιμοποιοθέντων ὑπὲρ ἐκδόσεως ἔργου κεκλημένου νὰ κυκλοφορήσῃ ἀποκλειστικῶς ἐντὸς Ἑλληνικοῦ κύκλου, γνωρίζομεν δὲ πάντες ὅτι τὸ Ἑλ-

ληνικόν δημόσιον, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, δὲν ἐφάνη ἐπαρκῶς πρόθυμον εἰς ὑποστήριξιν τοιούτων χρηστῶν καὶ μεμαρτυρημένως ἐθνοφελῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὸν σεμνὸν κύκλον τῶν γραμμάτων καὶ τῶν Μουσῶν ἀναγομένῳ. Ἄς εὐχρηθῶμεν ἵνα αὐτῇ νέα καλαισθήτου προτιμήσεως καὶ ἐμβριθοῦς σπουδῆς περὶ τὴν διάδοσιν καὶ ἀγορὰν τῶν ἀναγνωσμάτων ἐπικρατήσῃ παρὰ τῷ Πανελληνίῳ τανῦν. Ὁ κ. Καρολίδης δύναται νὰ εἶναι βέβαιος, ὅτι διὰ τῆς συγγραφῆς τῆς ἱστορίας τοῦ ἸΘ' αἰῶνος ἠσφάλισεν ἑκατῷ ἔντιμον τίτλον, καὶ ὀφειλομένην εἰς τὴν ἐργασίαν του προσοχὴν.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΚΟΛΟΚΥΘΙΑ 'ΣΤΟ ΠΑΤΕΡΟ

Ἑρμηνεία.

Φίλε Δροσίνη,

Ἦρείκων εἰς τὴν παράκλησίν σου νὰ γράψω ὀλίγας λέξεις ἐρμηνευτικὰς τῆς συνήθους παροιμιαικῆς ῥήσεως «κολοκύθια 'στο πατερό», θεωρουμένης παρὰ πολλῶν ὡς ὀρθοῦ λέξεως ἄνευ ἐννοίας, σοὶ ἀποστέλλω τὰ ἐπόμενα.

Ἡ φράσις αὕτη λέγεται ὡς ἀπάντησις παροιμιαικῆ, οὐχὶ τόσον εὐπροσῆγορος ἐννοεῖται, εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἀσυστόλως διηγούνται ἀπίθανα πράγματα, ἀπίστευτα, ἐναντίον τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς πραγματικῆς ἀληθείας. Ἰσοδυναμεῖ ἐν ἄλλοις λόγοις πρὸς τὸ «λέγεις ψεύματα», ἢ «πράγματα ἀναληθῆ», «τερατολογεῖς».

Νομίζουσι τινες ὅτι ἐπιτήδεις ἐδημιουργήθη ἄνευ ἐννοίας ὡς ἀπάντησις κατὰ τῶν τερατολογούντων καὶ ψευδολογούντων· διότι ὁμολογουμένως κατὰ τὴν συνήθη σημασίαν, ἣν ἔχουσι αἱ λέξεις «κολοκύθια» καὶ «πατερό» ἐννοία δὲν προκύπτει. Τί θὰ εἴπῃ εἰς τὸ πατερό κολοκύθια; Τίποτε. Οἰανδήποτε ἀβίαστον σκέψιν καὶ κρίσιν ἂν κάμη τις, ἐννοία δὲν προκύπτει.

Ἐν τούτοις ἡ ῥῆσις αὕτη δὲν εἶνε ἄνευ ἐννοίας, φαίνεται δὲ στερουμένη τοιαύτης παρ' ἡμῖν, καὶ δὴ τοῖς Ἀθηναίοις, διότι εἶνε διαλεκτικῆ· προήλθε καὶ διεδόθη ἐκ τόπου Ἑλληνικοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον πατερό δὲν σημαίνει ὅ,τι καὶ παρ' ἡμῖν, δηλαδή τὴν «δοκόν», τὸ «δοκάρη». «Πατερό» ὀνομάζομεν τὰ μακρὰ ξύλα, ἐφ' ὧν καρφώνονται αἱ σανίδες τῶν πατωμάτων τῶν οἰκιῶν. Συνήθως δ' ἐκρέρομεν τὴν λέξιν εἰς τὸν πληθυντικὸν «πατερά», διότι ἐννοοῦνται πολλὰ ὁμοῦ ὑπὸ τὸ πάτωμα, ἢ καὶ τὴν ὄροφν, ἐνῶ εἰς τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος ῥῆσιν ἐκφέρεται εἰς τὸν ἐνικόν. Εἰς τινὰ ὅμως μέρη τῆς Ἑλλάδος «πατερό» δὲν καλεῖται ἡ δοκός, ἀλλ' ἡ ληνός, τὸ κοινὸν πατητήρι, εἰς τὸ ὁποῖον μόνον σταχύλια πατοῦνται πρὸς παραγωγὴν οἴνου, οὐχὶ δὲ καὶ κολοκύθια· καὶ ἀπαντῶν εἰς τερατολογούντα ὅτι — καὶ αὐτὸς ἔχει κολοκύθια 'στο πατερό διὰ νὰ κάμη κρασί, — νομίζω ὅτι εὐστόχως ἀπαντᾷ.

Δὲν ἔχω εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου συλλογὴν μεγάλην γλωσσᾶριων ἑλληνικῶν, ὅπως σημειώσω (ἂν τυχόν εἶνε ἀναγεγραμμένη ἡ λέξις) εἰς τίνους τόπους τὸ πατητήρι λέγεται πατερό, δὲν ἀξίζει δὲ καὶ τὸν κόπον τὸ θέμα ἀπωλείας πολλοῦ χρόνου, δι' ὃ σημειῶ

μόνον ὅτι ἐν Κυθήροις ἡ λέξις εἶνε γνωστὴ, τὸ πατητήρι αὐτόθι λέγεται καὶ λανός καὶ πατερό, ἐπίσης καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ. Εἰς τὸ λεξιλόγιον, ὅπερ προσήρτησεν εἰς τὴν μελέτην του ὑπὸ τὸν τίτλον «Θερμαῖς, ἦτοι περὶ Θεσσαλονίκης» ὁ Μιχαὴλ Χ. Ἰωάννου γράφει τὰ ἐξῆς ἐν λέξει: «Πατερό· ἡ ληνός· ἐκ τούτου προέκυψε καὶ ἡ εἰρωνικὴ φράσις κολοκύθια 'στο πατερό», σελ. 44. Ἐν Λέσβῳ τὸ πατητήρι λέγεται «πάτος».

Ἡ παροιμιαικὴ λοιπὸν ῥῆσις ἤλθε πλήρης ἐννοίας ἐκ τόπων, ἐνθα πατερό ὀνομάζεται τὸ πατητήρι. Ὅταν δὲ εἰσῆχθη εἰς ἄλλα μέρη δὲν ἐγένετο ἀλλαγὴ τῆς λέξεως πατερό· διότι ἡ λέξις αὕτη ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς, ἔστω καὶ ἐπὶ ἄλλης σημασίας, καὶ δὲν παρέστη ἀνάγκη ἀλλαγῆς· διότι εἰς τὰς τοιαύτας ῥῆσεις δὲν δίδεται πολλὴ προσοχὴ, μεταδίδονται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἀσυνειδήτως οὕτως εἰπεῖν οὕτω π. γ. ὅλοι λέγομεν σήμερον καὶ ἀκούομεν τὴν παροιμιαικὴν ῥῆσιν περὶ τοῦ ἔχοντος πολλὰς ἐργασίας σπουδαίας καὶ ἐπικερδεῖς, ὅτι «ἔχει δουλειαὶς μὲ φουνδες», ἀλλὰ καλὰ καλὰ, ἐγὼ τοῦλάχιστον, δὲν ἐννοῶ τί εἶνε αὐταῖς αἱ φουνδες, καὶ τί σημαίνουν. Ἐμείνεν ὅμως ἡ ῥῆσις παρ' ἡμῖν, διότι ὑπάρχει ἡ λέξις «φουνδα» ἔχουσα βεβαίως ἄλλην παρ' ἡμῖν ἐννοίαν, καὶ ἄλλην ἴσως εἰς τὸν τόπον ἐξ οὗ ἤλθεν.

Ὅπως ὅμως τὸ ἀντίθετον συμβαίνει ὅταν ἡ παροιμία ἔχη λέξιν ἰδιάζουσαν εἰς τινὰ τόπον, ἄγνωστον δ' ἐντελῶς εἰς ἕτερον· π. γ. ἐν Χίῳ λέγουσιν «ἀπὸ χοίρου περλονή κρασί μὴ περιμένης» ἐπειδὴ ὅμως ἡ λέξις «περλονή» εἶνε ἄγνωστος ἐξω τῆς Χίου ἢ παροιμία ἄλλως λέγεται ἀλλαγῶς «ἀπὸ χοιρινὸ ἀσὶ κρασί μὴ περιμένης». Ἐὰν ὅμως διεδίδετο παρ' ἡμῖν ἡ παροιμία ἢ χιακὴ «τὰ ξεκουκούλωμα νὰ ἰδοῦμε», ἣν εὔρον εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Κ. Κανελλάκη, σημαίνουσαν τὸ «μηδὲνα πρὸ τοῦ τέλους μακάρηζε», θὰ ἔμεινεν ὡς εἶχε· διότι ἔχομεν τὴν λέξιν «ξεκουκούλωμα», ἔστω ἐπὶ ἄλλης ἐννοίας· θὰ ἐρμηνεύετο δὲ ὅπως ὅπως, κατὰ τὴν ἐννοίαν, ἣν ἔχει παρ' ἡμῖν τὸ ξεκουκούλωμα. Ἐν Χίῳ ὅμως ξεκουκούλωμα σημαίνει τὸ πέρασ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς μετᾶξής ἐκ τῶν κουκουλιῶν ὅτε ὁ σκληροτρόφος γνωρίζει ἀκριβῶς τὰ κέρδη του καὶ δύναται νὰ μακαρίσῃ ἐαυτὸν ἢ μὴ.

Πιστεύω ὅτι ἡ ἐρμηνεία αὕτη, ἡ ὁποία πείθει ἐμέ, θὰ ἐπεισεν ἀκούοντως καὶ σὲ καὶ τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας, ἂν δημοσιευθῇ ἢ ἐπιστολῇ μου, καὶ δὲν κινδυνεύω νὰ ἀκούσω οὔτε παρὰ σοῦ, οὔτε παρὰ τούτων ὡς ἀπάντησιν εἰς ὅσα ἔγραψα τὸ «κολοκύθια 'στο πατερό».

Ἐν Ἀθήναις τῆ 25 Σεπτεμβρίου 1893.

Σὸς

A. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

